ОБГОВОРЕННЯ ОСВІТНІХ ПРОГРАМ «ФІЗИЧНА КУЛЬТУРА І СПОРТ»: КЛЮЧОВІ РІШЕННЯ

4 березня 2026 року в Національному технічному університеті «Харківський політехнічний інститут» відбулася важлива подія – відкрите засідання кафедри фізичного виховання у форматі круглого столу, присвячене обговоренню та вдосконаленню освітніх програм за спеціальністю А7 «Фізична культура і спорт».

Відповідно до Закону України «Про вищу освіту» та методичних рекомендацій щодо порядку розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітніх програм, учасники засідання розглянули освітні програми підготовки здобувачів першого (бакалаврського) та другого (магістерського) рівнів вищої освіти. більше

Розгляд та вдосконалення цих освітніх програм, саме зараз, має особливу вагу для НТУ «ХПІ», міста Харків і України, адже якісна підготовка фахівців у галузі фізичної культури і спорту є ключовою умовою формування здорового суспільства, розвитку національної системи освіти та підвищення конкурентоспроможності України на міжнародному рівні.

В обговоренні прийняли участь 78 зацікавлених людей, серед яких, перший проректор з науково-педагогічної роботи, доктор технічних наук, професор, дійсний член Академії метрології України, Мигущенко Руслан Павлович, доцент кафедри педагогіки та психології управління соціальних систем ім. акад. І.А. Зязюна, кандидат психологічних наук, доцент, Книш Анастасія Євгенівна; начальник Управління у справах молоді та спорту Харківської обласної державної адміністрації, кандидат наук з фізичного виховання і спорт, МСМК України з дзюдо - Ананченко Костянтин Вікторович; тренер збірної Харківської області з водного поло, майстер спорту України, спеціаліст першої категорії, суддя національної категорії - Головкін

Тарас Євгенійович; директорка СДЮСШОР з плавання "Спартак", голова правління федерації плавання у Харківській області та старша тренерка міського спортивного коледжу - Морозова Аюна Віталіївна; директор Харківського професійного коледжу спорту №1 (ХФКС), доктор філософії у галузі освіти/педагогіки - Приходько Ігор Вікторович; методист Комунального закладу «Харківський фаховий коледж спортивного профілю» Харківської обласної ради, якій присвоєно кваліфікаційну категорію «спеціаліст вищої категорії» - Пінчук Оксана; Майстер спорту України Заслужений тренер України, тренер Вищої категорії. Тренер збірної ХБСК, дитячий тренер, випускниця спеціальності - Крючкова Анна; Майстер спорту з плавання. Чемпіон України з категорії «Мастерс», учасник та призер міжнародних змагань Босфор, а також тріатлону, тренер з групових занять з дитячого та підліткового спортивного плавання - Полянській Андрій; завідувач кафедри Фізичного виховання і спорту Харківського національного університету міського господарства імені О.М. Бекетова, доцент, кандидат наук з фізичного виховання та спорту, заслужений майстер спорту України, керівник відокремленого підрозділу ГО "Федерація армрестлінгу України" у Харківській області, суддя міжнародної категорії з армрестлінгу Безкоровайний Дмитро; директор Комунального закладу «Золочівська дитячо-юнацька спортивна школа ім. Ю. Вороніна, випускник спеціальності - Григоров Ігор; вчитель фізичної культури і здорового способу життя, керівник предметного гуртка, вчитель особистої освіти, КНДР, випускник спеціальності Сайнієв Василь.

Професорсько-викладацький склад кафедри фізичного виховання НТУ «ХПІ»: Азаренкова Любов Леонідівна, доцент; Арабаджи Анна Юріївна, старший викладач; Арабаджи Тимур Дмитрович, доцент(член проєктної групи магістрів); Бабаджанян Вікторія Володимирівна, старший викладач; Білоус Олеся Валеріївна, доцент; Блошенко Олена Іванівна, доцент: Борейко Наталя Юріївна, професор (гарант освітньої програми магістрів); Бочкарев Сергій Володимирович, доцент, (член проєктної групи магістрів); Будник Іван Олександрович, викладач; Васильєв Юрій Костянтинович, ст. Викладач; Гасан Юлія Миколаївна, ст викладач; Глядя Сергій Олександрович, доцент Грдзелідзе Сергій Ріпатович, доцент; Дегтярьова Ірина Вікторівна, старший викладач; Долгарева Марія Георгіївна, старший викладач; Донець Юрій Георгійович, старший викладач; Євтифієв Андрій Сергійович, доцент; Євтифієва Ірина Ігорівна, доцент; Зінченко Ліна Володимирівна, доцент; Казак Володимир Юрійович, ст. викладач; Капустіна Тетяна Володимирівна, ст. викладач; Ковальов Олег Володимирович, старший викладач; Колісниченко Андрій Олександрович, старший викладач; Курій Олена Володимирівна, старший викладач; Кучеренко Григорій Григорович, старший викладач; Кулібаба Валентин Дмитрович старший викладач; Майстренко Андрій Олександрович, асистент; Любієва Вікторія Альбертівна, старший викладач; Ляшуга Ірина Юріївна, доцент; Недбайло Ірина Анатоліївна, ст. викладач; Петренко Олександр Олексійович, старший викладач; Петренко

Володимир Олексійович, доцент; Полякова Оксана Олександрівна, доцент; Поляков Ігор Олександрович, доцент; Родигіна Віта Петрівна, старший викладач; Стерін Михайло Борисович, старший викладач; Тимко Євген Миколайович, старший викладач; Тіняков Артем Олександрович, доцент; Ткаченко Ганна Василівна ст. викладач; Федорина Тетяна Євгеніївна, старший викладач; Фоменко Вікторина Вікторівна, старший викладач; Хірний Сергій Володимирович, старший викладач; Храпов Сергій Борисович, старший викладач; Храпова Олена Іванівна, викладач; Церетелі Вікторія Олександрівна, старший викладач; Шевченко Павло Михайлович, викладач; Ширяєва Світлана Вікторівна, старший викладач; Юрченко Вікторія Борисівна, старший викладач; Юшко Олексій Володимирович, зав. кафедрою, професор; Яковенко Станіслав Володимирович, асистент; Лєбєдєва Юлія Юріївна, провідний інженер; Нікітіна Олена Вікторівна, інженер 1 категорії.

Студенти спеціальності «Фізична культура і спорт»: Виговський Дмитро Миколайович СГТ-125; Божко Валентин Вадимович СГТ – 122; Ізмаїлова Ангеліна Сергіївна СГТ – 122; Азаренкова Єлизавета Миколаївна СГТ – 125; Зайцев Богдан Ігорович СГТ – 125; Орлов Антон Дмитрович СГТ – 125; Желавський Андрій Сергійович СГТ - М125; Кайдалов Ілля Ігорович СГТ – 125; Тарасов Юрій Дмитрович СГТ – 125; Лиманський Ярослав Андрійович СГТ – 125; Логвінов Максим Дмитрович СГТ – 124; Майор Артем Андрійович СГТ – 124; Овчаренко Максим Петрович - СГТ – 124; Алимова Анастасія Ігорівна СГТ – 124; Прокопов Руслан Сергійович СГТ-123

Освітня програма «Фізична культура і спорт» підготовки здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю А7 «Фізична культура і спорт»

Гарант Освітньої програми «Фізична культура і спорт» підготовки здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю А7 «Фізична культура і спорт» Ірина Євтифієва представила колегам основну інформацію про освітню програму, наголосивши, що ОП «Фізична культура і спорт» відповідає вимогам стандарту вищої освіти, ліцензійним умовам провадження освітньої діяльності та внутрішнім документам університету, що регулюють освітній процес. Було також акцентовано увагу на тому, що на засіданнях проєктних групи було обговорення ОП «Фізична культура і спорт» 2025 року, яка була взята за основу, як проєкт. Для залучення до обговорення,

були розроблені і виставлені анкети (опитувальники), для обговорення програми, зауважень і рекомендацій. - стейкхолдерам, академічною спільнотою, випускниками спеціальності, здобувачами освіти і всіх бажаючих висловити свою думку. Були проаналізовані освітні програми аналогічних спеціальностей здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти українських ЗВО і університетів світу під час оновлення програми врахувала їх досвід. Гарант відзначила, що на відміну від проаналізованих освітніх програм, мета та програмні результати навчання ОП «Фізична культура і спорт» включають в себе можливість поєднання здобуття освіти з інноваційною та практичною діяльністю, а саме участь у спортивних заходах, застосування сучасних методів тренування та оздоровлення, виконання практичних завдань у закладах освіти й спортивних організаціях, що допомагає студентам здобувати реальний досвід і готуватися до професійної діяльності.

Під час відкритого засідання кафедри було обговорено внесення змін до освітньої програми 2026 року з метою вдосконалення структури та змісту підготовки здобувачів вищої освіти, а також забезпечення логічної послідовності формування загальних і професійних компетентностей. Зокрема, за пропозицією членів робочої групи освітній компонент «Біохімія фізичної культури та спорту» було перенесено з 4-го на 2-й семестр навчання та збільшено його обсяг до 4 кредитів ЄКТС. Таке рішення обумовлене необхідністю раннього формування у здобувачів фундаментальних знань про біохімічні механізми функціонування організму людини під час фізичних навантажень, процеси енергозабезпечення, адаптації та відновлення. Це створює науково-теоретичну основу для подальшого опанування професійно орієнтованих дисциплін, пов’язаних із теорією і методикою підготовки спортсменів, фізіологією спорту, спортивною медициною та відновленням працездатності.

Крім того, відповідно до сучасних тенденцій розвитку фітнес-індустрії та цифровізації сфери фізичної культури і спорту було запропоновано оновити назву освітнього компонента «Основи фітнесу» на «Інформаційні технології у фітнесі». Таке оновлення спрямоване на розширення змісту дисципліни та формування у здобувачів навичок використання сучасних цифрових інструментів у професійній діяльності (фітнес-трекери, мобільні додатки для моніторингу фізичної активності, онлайн-платформи тренувань, аналіз даних тренувального процесу). Це сприяє підвищенню практичної спрямованості освітньої програми та її відповідності актуальним потребам ринку праці.

У цілому внесені зміни спрямовані на підвищення якості підготовки фахівців у сфері фізичної культури і спорту, актуалізацію змісту освітніх компонентів та забезпечення відповідності освітньої програми сучасним науковим і професійним вимогам.

Освітньо-професійна програма «Фізична культура і спорт» підготовки здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю А7 «Фізична культура і спорт»

Освітньо-професійна програма «Фізична культура і спорт» для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю А7 «Фізична культура і спорт».

Гарант програми Наталя Борейко представила колегам основну інформацію, наголосивши, що ОПП «Фізична культура і спорт» відповідає вимогам стандарту вищої освіти, ліцензійним умовам провадження освітньої діяльності та внутрішнім документам університету, які регулюють освітній процес.

Було акцентовано увагу на тому, що під час засідань проєктної групи обговорювалася ОП «Фізична культура і спорт» 2025 року, яка була взята за основу як проєкт. Проведено дослідження щодо сучасних вимог і потреб сфери фізичної культури та спорту, враховано регіональні програми, місію НТУ «ХПІ», а також проаналізовано освітні програми аналогічних спеціальностей першого (бакалаврського) рівня вищої освіти українських ЗВО та університетів світу.

Гарант відзначила, що на відміну від проаналізованих програм, мета та програмні результати навчання ОП «Фізична культура і спорт» передбачають поєднання освітнього процесу з дослідницькою, інноваційною та практичною діяльністю. Це забезпечує інтеграцію навчання з науковими дослідженнями, впровадженням інноваційних методик тренування та оздоровлення, участю у спортивних проєктах і практичних заходах, що формує сучасні компетентності та готує конкурентоспроможних фахівців для потреб держави.

Для отримання зворотного зв’язку були розроблені анкети для стейкхолдерів, академічної спільноти, випускників спеціальності, здобувачів освіти та всіх охочих висловити свою думку.

Під час обговорення гарант представила членам Круглого столу структуру програми, актуальність навчальних дисциплін, співвідношення обов'язкових та вибіркових компонентів та іншу інформацію.

Результати опитувань

Стейкхолдери (10 осіб):

- 100 % підтвердили співпрацю кафедри зі стейкхолдерами через організацію спільних спортивних заходів та обговорення ОПП.
- 30 % відзначили середню якість підготовки здобувачів, 70 % — високу.
- 100 % висловили зацікавленість у працевлаштуванні випускників.
- 100 % підтвердили компетентність здобувачів освіти.

Рекомендації стейкхолдерів:

1. Розширити бази практик.
2. Інтегрувати оздоровчі та відновлювальні напрями у фахові дисципліни.
3. Посилити наукову новизну та практичну значущість.
4. Врахувати стратегічні потреби суспільства щодо реабілітації та відновлення.

Випускники (16 осіб):

- 87,5 % працевлаштовані за фахом.
- Понад 81 % використовують отримані знання у професійній діяльності.
- 87,5 % відзначили, що проходження практик полегшило адаптацію до професії.
- 75 % задоволені навчанням на спеціальності.

Рекомендації випускників:

1. Посилити практико-орієнтовані компоненти.
2. Розвивати компетентності у сфері менеджменту та підприємництва.
3. Акцентувати увагу на міжнародній мобільності та інтеграції.
4. Поглибити знання у сфері сучасних технологій.
5. Збільшити психологічну підготовку та комунікацію.

Здобувачі освіти (11 осіб):

- 82 % зазначили відповідність змісту ОПП їхнім очікуванням.

- 91 % підтвердили доступність інформації про освітню діяльність.
- 82 % відзначили можливість формування індивідуальної траєкторії навчання завдяки дисциплінам вільного вибору.

Рекомендації здобувачів:

1. Ввести тренінги з тайм-менеджменту, комунікації, стресостійкості та командної роботи.
2. Посилити практичну підготовку, зокрема роботу з різними категоріями населення, та розвивати організаційні й управлінські аспекти.

Оптимізація навчального плану

Було вирішено об'єднати дисципліни «Інформаційні та цифрові технології у сфері фізичної культури і спорту» та «Сучасні інноваційні технології у сфері фізичної культури і спорту», включивши першу як модуль до складу другої. Це дозволило уникнути дублювання та перерозподілити кредити, збільшивши обсяг практичних дисциплін.

Зокрема, розширено дисципліну «Моделювання фізкультурно-оздоровчої діяльності для різних груп населення» (+3 кредити). Це дозволить:

1. Уникнення дублювання змісту

Дисципліни «Інформаційні та цифрові технології у сфері фізичної культури і спорту» та «Сучасні інноваційні технології у сфері фізичної культури і спорту» значною мірою перетиналися за тематикою. Їх об'єднання дозволяє зберегти актуальний зміст, але водночас уникнути повторів, що підвищує логічність і компактність навчального плану.

2. Раціональний розподіл кредитів

Завдяки об'єднанню дисциплін вивільнені кредити були спрямовані на практичні компоненти. Це відповідає рекомендаціям стейкхолдерів, випускників і студентів, які наголошували на необхідності посилення практико-орієнтованої підготовки.

3. Підвищення практичної спрямованості

Збільшення обсягу дисципліни «Моделювання фізкультурно-оздоровчої діяльності для різних груп населення» на 3 кредити забезпечує більше практичних занять. Це сприяє формуванню навичок роботи з різними категоріями населення, що є важливим для майбутньої професійної діяльності.

4. Відповідність стратегічним потребам суспільства

Розширення практичних дисциплін враховує актуальні виклики — реабілітацію, відновлення працездатності, розвиток оздоровчих програм.

Таким чином, програма готує фахівців, здатних ефективно працювати в умовах сучасних соціальних і медичних потреб.

5. Збалансованість теорії та практики

Збереження теоретичної бази через інтеграцію цифрових технологій у складі інноваційних дисциплін і водночас посилення практичної складової створює оптимальне поєднання знань і навичок, що відповідає міжнародним тенденціям у сфері фізичної культури та спорту.

Таким чином, оптимізація навчального плану не лише усуває дублювання, а й підвищує ефективність освітнього процесу, роблячи його більш практико-орієнтованим і відповідним сучасним потребам ринку праці.

Усі рекомендації були враховані при доопрацюванні ОПП. Зміни одноголосно підтримані та передані на розгляд Вченої ради ННІ СГТ. Кафедра фізичного виховання продовжує системну роботу над удосконаленням програм, забезпечуючи високий рівень підготовки конкурентоспроможних фахівців, здатних ефективно працювати в умовах сучасних викликів.

Під час затвердження освітніх програм усі присутні одноголосно підтримали запропоновані рекомендації щодо внесення змін, їх затвердження та подальшого розгляду на Вченій раді ННІ СГТ. Кафедра фізичного виховання продовжує системну роботу з удосконалення освітніх програм, спрямовану на забезпечення високого рівня підготовки конкурентоспроможних фахівців, здатних ефективно працювати в умовах сучасних викликів суспільства. Ці кроки є запорукою формування нової генерації професіоналів, які не лише володітимуть знаннями та навичками, а й стануть рушійною силою розвитку здорового й успішного майбутнього України.